

Folia Pharmacotherapeutica oktober 2019

Goed om te weten

De Hoge Gezondheidsraad beveelt aan om kinderen en adolescenten te vaccineren tegen meningokokken W en Y

Er wordt in België een toename gezien van het aantal invasieve meningokokkeninfecties door serogroepen W en Y. Hoewel het risico van besmetting laag blijft, is de toename dusdanig dat de Hoge Gezondheidsraad nu aanbeveelt om jonge kinderen en adolescenten te vaccineren tegen meningokokken W en Y, met gebruik van een geconjugueerd vaccin tegen meningokokken ACWY. Zo wordt gehoopt besmetting op grotere schaal te voorkomen. Vooralsnog blijft het vaccin tegen meningokok C het enige meningokokkenvaccin dat door de Gemeenschappen gratis wordt aangeboden, en dit op de leeftijd van 13 à 15 maanden (situatie op 1 september 2019). Wanneer op individuele basis beslist wordt om het advies van de HGR te volgen, zijn twee geconjugeerde vaccins tegen meningokokken ACWY beschikbaar (Menveo®, vanaf de leeftijd van 2 jaar; Nimenrix®, vanaf de leeftijd van 6 weken), zij het dat deze duur zijn en niet terugbetaald worden.

De Hoge Gezondheidsraad (HGR) heeft haar advies over vaccinatie van kinderen en adolescenten tegen meningokokken herzien (HGR-Advies 9485, publicatie op 22/07/2019¹). **Nieuw** in het advies is dat nu wordt aanbevolen om jonge kinderen en adolescenten te vaccineren tegen meningokokken W en Y, met gebruik van een geconjugueerd vaccin tegen meningokokken ACWY. De HGR stelt voor om in het basisvaccinatieschema niet meer het monovalent vaccin tegen meningokokken C te gebruiken, maar een quadrivalent, geconjugueerd vaccin tegen meningokokken ACWY.

Hoe ziet het advies van de HGR er concreet uit?

1. Op de leeftijd van 15 maanden: de dosis van het vaccin tegen meningokok C vervangen door een dosis van een geconjugueerd vaccin tegen meningokokken ACWY.
2. Op de leeftijd van 15 à 16 jaar: toedienen van één dosis van een geconjugueerd vaccin tegen meningokokken ACWY. Op hetzelfde ogenblik als de herhalingsinenting tegen difterie, tetanus en kinkhoest.
3. Tot 2024 wordt een inhaalvaccinatie aanbevolen bij 15 tot 19-jarigen.

Over vaccinatie tegen meningokokken B is het advies van de HGR ongewijzigd: systematische vaccinatie wordt niet aanbevolen, maar vaccinatie kan op individuele basis worden overwogen voor kinderen van 2 maanden tot 5 jaar, adolescenten tussen 15 en 19 jaar en wordt aangeraden voor risicogroepen (bv. personen met asplenie, zie hoofdstuk 12.1.2.5. in het Repertorium).

Waarop steunt de HGR om vaccinatie tegen meningokokken W en Y aan te bevelen?

- De epidemiologie van invasieve meningokokkeninfecties is in België de laatste jaren gewijzigd, met een toename van het aantal invasieve infecties door meningokokken W en Y. Voor meningokok W zijn enkele gevallen gemeld, veroorzaakt van een zeer virulente stam die o.a. in Nederland al verantwoordelijk was voor uitbraken.^{1,2}

- Het totale aantal invasieve meningokokkeninfecties (verplichte melding in België) blijft redelijk stabiel sinds 2008 (rond de 100 gevallen per jaar, met in België een mortaliteit van 7 à 10%). Meningokok serogroep B blijft de meest frequente verwekker (ongeveer de helft van de gevallen). Er wordt de laatste jaren een toename gezien van het aantal invasieve meningokokkeninfecties die worden veroorzaakt door serogroepen W en Y: van 15,8% in de periode 2011-2017, tot 41% in 2018. Voor meningokok W gaat het recent ook om een aantal gevallen (13 gevallen in 2018) door een zeer virulente stam ("klonaal complex 11" of Wcc11), een stam die verantwoordelijk is gebleken voor epidemieën in Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

- In Nederland (sinds 2018) en het Verenigd Koninkrijk (sinds 2014) worden bepaalde leeftijdscategorieën systematisch gevaccineerd tegen meningokokken ACWY.

- De leeftijdsverdeling van optreden van de invasieve meningokokken W en Y-infecties: vooral 0-5 en 15-19 jaar (meningokokken W); vooral 0-9, 15-19 en 65-85 jaar (meningokokken Y). Door de vaccinatie van de twee leeftijdscategorieën wordt gehoopt door groepsimmunitet ook zuigelingen en volwassenen te beschermen. De vaccinatie van de 15 à 16 jarigen vangt ook de gedaalde immunitet tegen meningokokken C op bij adolescenten die als jonge kinderen waren gevaccineerd.

Wordt op dit ogenblik een vaccin tegen meningokokken ACWY gratis aangeboden door de gemeenschappen? Neen. De Vlaamse Gemeenschap en de Federatie Wallonië-Brussel bieden op dit ogenblik het vaccin tegen meningokok C (Neisvac-C®) gratis aan voor de vaccinatie van kinderen van 13 à 15 maanden (éénmalige dosis, zie Tabel 12a in het Repertorium, situatie op 1 september 2019).

Wanneer op individuele basis beslist wordt om het advies van de HGR te volgen, zijn er twee geconjugeerde vaccins tegen meningokokken ACWY beschikbaar: Menveo® (vanaf de leeftijd van 2 jaar) en Nimenrix® (vanaf de leeftijd van 6 weken) (zie hoofdstuk 12.1.2.5. in het Repertorium). Deze vaccins kosten 52,60 euro per dosis (niet terugbetaald). Een maand na vaccinatie met een geconjugerd vaccin tegen serogroepen ACWY is bij 70-99% van de gevaccineerden een bactericide antistofrespons opgewekt, afhankelijk van de leeftijd en serogroep. De immuunrespons is ook voldoende hoog bij adolescenten die op jonge leeftijd waren gevaccineerd tegen meningokokken C. De precieze beschermingsduur is nog niet gekend. De hoeveelheid antistoffen en de bescherming tegen invasieve ziekte nemen af vanaf 3 à 5 jaar na vaccinatie, zeker als kinderen al jong zijn gevaccineerd.^{3,4}

De **continue opvolging van de epidemiologie** van invasieve meningokokkeninfecties en van de vaccin-effectiviteit blijft belangrijk om de best mogelijke aanbevelingen voor vaccinatie tegen meningokokken te kunnen geven.

Nota. Het vaccin tegen meningokokken ACWY wordt reeds geruime tijd gebruikt voor bedevaarders naar Mekka en voor reizigers naar de meningitisgordel in Afrika. Voor meer informatie, zie Folia mei 2019. In deze situaties is het doel vooral te beschermen tegen de meningokok serogroep A.

Specifieke bronnen

1 Hoge Gezondheidsraad. Vaccinatie tegen meningokokken. AdviesHGR-9485, herziening 2019 (22/07/2019). Via <https://www.health.belgium.be/nl/advies-9485-vaccinatie-tegen-meningokokken>

2 Sciensano. Epidemiologie van infectieziekten. Invasieve meningokokkeninfecties. Via <https://epidemiologie.wiv-isp.be/ID/diseases/Pages/Meningo.aspx>

3 Farmacotherapeutisch Kompas (Nederland), geraadpleegd op 26/07/2019

4 RIVM (Nederland). LCI (Landelijke Coördinatie Infectieziektenbestrijding)-pagina over de MenACWY-vaccinatie. Via <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/meningokokken-acwy-vaccinatie>

Colofon

De *Folia Pharmacotherapeutica* worden uitgegeven onder de auspiciën en de verantwoordelijkheid van het *Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie* (Centre Belge d'Information Pharmacothérapeutique), vzw erkend door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG).

De informatie die verschijnt in de *Folia Pharmacotherapeutica* mag niet overgenomen worden of verspreid worden zonder bronvermelding, en mag in geen geval gebruikt worden voor commerciële of publicitaire doeleinden.

Hoofdredactie: (redactie@bcfi.be)

T. Christiaens (Universiteit Gent) en
J.M. Maloteaux (Université Catholique de Louvain).

Verantwoordelijke uitgever:

T. Christiaens - Nekkersberglaan 31 - 9000 Gent.